

Vážení,

dovoluji si jménem svým a jménem redakce časopisu *Plav* nominovat na Státní cenu za překladatelské dílo profesora Oldřicha Krále za jeho celoživotní překladatelské dílo.

Oldřich KRÁL, narozen 13. září 1930, působil na FF UK, byl po určitou dobu ředitelem Orientální sbírky NG, pracoval i v různých dělnických profesích a po roce 1990 přednášel na FF UK, kde založil jednak Mezinárodní sinologické centrum, tak i Centrum komparatistiky. Žije a pracuje v Lásenici u Jindřichova Hradce.

Oldřich Král je profesí jak sinolog, tak komparatista, avšak svým působením zasahuje do celé řady jiných oborů, včetně výtvarného umění a filosofie. Jeho vědecká práce, které se věnuje na Karlově univerzitě i mimo ni, je vždy originální, protože zaměřená k otázkám, jež jsou svou povahou mezioborové, a Oldřich Král je formuluje způsobem, který nutí obory, aby opouštěly svou izolaci, do níž se až příliš často uzavírají. Jeho vztah k literární teorii, teorii překladu i vlastní překladatelské praxi je ovšem určen nejen jeho odbornou erudicí, nejen tím, že na FF UK obnovil po roce 1990 komparatistiku (na širších než tradičních základech), nýbrž především tím, že mu jeho odborné znalosti slouží jako východisko při hledání stále nových přístupů k překládání, jinak řečeno, tento vztah je určen tím, že Oldřich Král chápe překládání jako problém, který je třeba nejen řešit, nýbrž stále aktualizovat.

To vše je zcela jasně patrné na jeho překladech čínských textů: vždy hledá nejvhodnější způsob jejich adekvátního převedení do jiného kulturního prostředí, takže „překlad“ chápe v mnohem širším kontextu, než je běžné. Jeho překládání se vždy doplňuje s teoretickou reflexí, která teorii překladu přesahuje a ústí do srovnávací poetiky. Ta pak přihlíží i k různým podmínkám kultur, včetně vzájemných odlišností či shod, a zejména k jejich filosofickým či estetickým základům. Překlady, které Oldřich Král publikoval a publikuje, jsou promyšleným aktem zcizující integrace jako formy mezikulturního dialogu.

Odtud i velmi promyšlený výběr textů k překládání, počínaje klasickým románem *Literáti a mandaríni – Kronika konfuciánů* (1995), přes filologicky, ale především filosoficky adekvátní převedení zásadního textu čínské filosofie *Kniha proměn* (1995), až po nedávno publikovanou *Vsuvku do putování na Západ: román na přidanou* (2009). Zcela výjimečný

význam měl i překlad *Snu v červeném domě* (1986), který nejen seznámil české čtenáře s klasickým čínským románem, avšak stal se podnětem i k širší odborné diskusi o problematice románu jako literárního žánru a otázce hierarchizace žánrů. Oldřich Král však přistupuje k překladu jako formě transpozice, což znamená, že jím přeložené texty jsou obsáhle komentované (komentář se sám stává tématem teorie překladu), a pokud je třeba, jsou doplněny i samostatným výkladem, což je případ Královy monografie *Čínská filosofie – Pohled z dějin* (2005), tedy knihy, která je v dané chvíli jediným současným uvedením do klasického čínského myšlení a která je svým způsobem přínosem pro cosi, co by bylo lze označit jako „komparativní zkoumání myšlenkových systémů a kultur“.

Udělení Státní ceny za překladatelské dílo Oldřichu Královi by tedy bylo oceněním nejen jeho překladatelské praxe, nýbrž – a to především – originálního přínosu k teorii překladu jako formy mezikulturního dialogu.

V Praze 28. května 2010

Miroslav Petříček
Ústav filosofie a religionistiky FF UK
Centrum audiovizuálních studií FAMU